

Intersteno-Kongress, Gent 2013

Correspondence and summary-reporting contest - Czech

Soutěž Korespondence a protokolování

Zkouška hlasu, 1 minuta 120 slabik

Jako zákazník neustále hledáte cesty, jak ušetřit na svých měsíčních účtech za elektrickou energii. Nabízíme Vám možnost volby kombinace elektřiny a plynu. Pro osvětlení, televizi, ledničku a celou řadu dalších denně používaných přístrojů zatím alternativa k elektřině neexistuje. Ale k topení a vaření je zemní plyn dobrou variantou.

Text dopisu (3 minuty 402 slabik; kategorie III)

Vážený zákazníku,
nepochybně jsou náklady na elektřinu a plyn stoupající zátěží pro domácnosti. Jako Vaši dodavatelé energie to víme a naším cílem je snížení Vašich účtů za elektřinu. V tomto dopisu najdete užitečné tipy pro úsporu elektřiny a plynu. Zhasněte světla, když je nepotřebujete, a použijte úsporné žárovky. Vydrží de-

1. minuta = 122 slabik

setkrát déle a spotřebují o sedmdesát pět procent méně energie než běžné. To je nejsnazší cesta jak začít šetřit. Nenechte přístroje v pohotovostním režimu, pračku a myčku nádobí pusťte brzy ráno, večer nebo o víkendu. Ledničku nastavte na optimální teplotu čtyř stupňů a nedávejte do ní teplá jídla. Plnění a vyndání věcí má být rychlé, aby dveře nezůstaly zbytečně dlouho otevřené. Na

2. minuta = 134 slabik

konec máme i pár kuchyňských rad: používejte správnou velikost pánve na plotnu a hrnec přiklopte pokličkou. To urychlí vaření a šetří energii. Dbejte, aby plamen zahříval jen dno pánve. To nejen šetří plyn, ale brání i rozpálení držadla. Nejde jen o Vaše peníze. Když spotřebujete méně energie, stáváte se "Zelenými". Chráníte životní prostředí, zmenšíte závislost na fosilních palivech a snížíte škodlivé emise.

S přátelským pozdravem

3. minuta = 146 slabik

Následuje pauza 10 sekund.

B. Diktát k zaprotokolování

(7 minut, 1344 slabik; kategorie III)

Naše budoucnost závisí na úsporách energie a podpoře rozvoje obnovitelných zdrojů

Za první: Něco o fosilních palivech

Určitě je označení "fosilní paliva" složitý výraz. Pochopitelnější je vyjádření, že se tím rozumí uhlí, nafta a zemní plyn. Tyto zdroje energie vznikaly v nitru Země miliony let. Fosilní paliva jsou hlavním zdrojem energie pro lidi na celém světě. Využíváme je například jako pohonné hmoty pro naše auta a k vytápění

1. minuta = 156 slabik

našich bytů. Teprve v posledních letech si uvědomujeme dvě velké nevýhody fosilních paliv. Především jsou omezené a neobnovitelné. Pokud tedy zásoby uhlí, nafty a zemního plynu vytěžíme, tyto zdroje dojdou. Za druhé má využívání fosilních paliv negativní dopady na životní prostředí. Ty se totiž přeměňují na škodlivé emise.

Za druhé: Proč jsou úspory energie tak významné

Šetřit energií obecně především znamená zacházet s ní hospodárně, ať už v autě, bytě, úřadech, to-

2. minuta = 168 slabik

várnách a tak dále. Níže budeme na pozitivních dopadech demonstrovat důležitost úspor energie. Podívejme se na Vaši osobní situaci. Šetříte doma energii používáním přístrojů s nízkou spotřebou, izolujete střechu a zdi, abyste snížili své účty za energii a ušetřili tak peníze. Tyto pozitivní dopady vítá každý. V globálním rámci tyto úspory znamenají, že čerpání fosilních paliv se zpomalí a ložiska zůstanou zachována déle. Konečně úspora energií přispívá také ke zdravějšímu životnímu

3. minuta = 180 slabik

prostředí, neboť se tak redukuje zmíněné škodlivé emise.

Za třetí: Jaké alternativy máme k fosilním palivům?

Přes naši snahu šetřit energií bude uhlí, nafta a zemního plynu jednou v budoucnu stále méně, čímž se zdraží. Neodvratitelný závěr je, že potřebujeme náhradu za fosilní paliva. Už mnoho let je známou alternativou jaderná energie. I když je běžně využívána, má dvě

podstatné nevýhody: stále existuje riziko katastrof se škodami z ozáření a je problém s likvidací jaderného odpadu. Vzhledem k nevýhodám fosilních paliv a jaderné

4. minuta = 192 slabik

energie nabízí nejlepší alternativu budoucnosti obnovitelná, takzvaná "zelená energie". Mluvíme tu o Slunci, které nám poskytuje proud díky solární energii. Máme na mysli i vítr a vodu, které umožňují výrobu energie v turbínách, a také teplo ze země, takzvanou geotermální energii, která je hluboko v zemi a může být čerpána pro vytápění našich bytů.

Za čtvrté: Současná a budoucí role obnovitelných zdrojů

Je ještě mnoho obnovitelných zelených zdrojů energie, které jsme dosud vůbec nejmenovali. Vezměme například bioplyn, získávaný z hmoty stromů a rostlin. Přesto

5. minuta = 204 slabik

pokrývají obnovitelné zdroje energie jen patnáct procent ze světové energetické spotřeby. To je samozřejmě příliš málo, aby je šlo uvádět jako důvěryhodnou alternativu k fosilním palivům. Pro zlepšení této situace byly stanoveny cíle budoucího využití obnovitelných zdrojů energie, a to na národní i mezinárodní úrovni. Všeobecně přijatelná představa je, že v roce dvatisícedvacet bude naše spotřeba energie kryta z dvaceti procent zelenou energií. Je to alespoň cíl Evropské unie.

Za páté: Naše budoucnost závisí na dostupnosti energie

Naše moderní městská společnost je vysoce závis-

6. minuta = 216 slabik

lá na energii, zvláště elektrické. Bez elektřiny by byla celá města, doprava i komunikace ochromeny. Továrny a nemocnice by nemohly dále pracovat. Z vodovodu by netekla voda a obyvatelé měst by nemohli nakupovat potraviny. Jen ve venkovských oblastech by člověk měl určité šance na přežití. Ale obecně by obyvatelstvo bylo uvrženo zpět k minimální životní úrovni. Chceme-li pokračovat v našem normálním způsobu života, je nezbytné dnes i v budoucnosti mít dostatek využitelné energie. Proto jsou úspory energie a rozvoj obnovitelných zdrojů energie nejdůležitějšími cíli, a to nejen na národní úrovni, ale na celém světě.

7. minuta = 228 slabik

Vzorový protokol (Nur für die Werter)

Naše budoucnost závisí na úsporách energie a podpoře rozvoje obnovitelných zdrojů

Die Gutschriftpunkte

1. Něco o fosilních palivech (18 bodů)

1. **Uhlí¹, naftu² a zemní plyn³ nazýváme fosilními palivy⁴.** 6
2. Jsou **hlavníprimární¹ zdroje energie² pro člověka³.** 4
- 3.a. **Fosilní paliva¹ mají dvě² nevýhody³:** 2
 - b. jsou **omezené¹** (neobnovitelné); 2
 - c. jejich **využívání¹ má negativní dopad² na životní prostředí³.** 4

2. Proč jsou úspory energie tak významné (20 bodů)¶

1. **Šetřit energii¹ znamená být úsporný² při využívání energie³.** 4
2. **Doma šetříte peníze tak¹, že Vaše účty za elektřinu a plyn snížíte².** 4
3. **Zásoby fosilních paliv¹ vydrží déle² úsporami energií** 6
4. **Životní prostředí se zvýhodní¹ snížením² škodlivých emisí³.** 6

3. Jaké alternativy máme k fosilním palivům? (22 bodů)

- 1.a. **Fosilní paliva¹ ubývají² a jsou drahá³;** 4
 - b. proto **potřebujeme alternativy¹** (náhrady). 2
- 2.a. **Jaderná energie¹, jako alternativa má dvě významné nevýhody²:** 4
 - b. **Riziko katastrof¹ a problém s nukleárním odpadem².** 4
- 3.a. **Nejlepší alternativy¹ nabízí zelená energie² :** 4
 - b. **slunce¹, vítr² a vodu³, a geotermální energii⁴.** 4

4. Současná a budoucí role obnovitelných zdrojů (20 bodů)

1. Je **mnoho zdrojů¹ pro obnovitelnou² energii³.** 4
2. Jen **15%¹ světové spotřeby energie² pokrývá zelená energie³.** 6
3. **Pro dosažení nápravy¹ byly stanoveny cíle².** 4
4. **EU-cíl¹ je 20% zelené energie² v roce 2020³.** 6

5. Naše budoucnost závisí na dostupnosti energie (20 bodů)

1. **Městská společnost¹ nemůže fungovat² bez energie³.** 4
2. **Bez energie¹ je uvržena zpět² k minimálníprimitivní životní úrovni³.** 6
- 3.a. Musí **být dostatek použitelné¹ energie²** 4
 - b. **pomocí energetických úspor¹ a rozvoje obnovitelných energetických zdrojů².** 6

100 bodů celkem

*) Účastníci použijí ve shrnutí vlastní slova, synonyma jsou povolena. Pro dosažení všech bodů jednoho odstavce musí být 80 % této pasáže podle smyslu správně. Polovina těchto bodů bude počítána při dosažení 20–80 %. Při méně než 20 % žádné body. Tento výpočet zjednodušuje tučná sazba klíčových slov, která jsou navíc indexována.